

Brusel 13. června 2022
(OR. fr, en)

9762/22

ECOFIN 551
UEM 155
SOC 346
EMPL 228
COMPET 449
ENV 550
EDUC 219
RECH 342
ENER 258
JAI 813
GENDER 91
ANTIDISCRIM 71
JEUN 102
SAN 347

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	9414/22 - COM(2022) 617 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Litvy na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Litvy z roku 2022

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady na základě návrhu Komise COM(2022) 617 final.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Litvy na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Litvy z roku 2022

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

---

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241², kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. Přispívá k hospodářskému oživení a k provádění udržitelných a prorůstových reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace, a současně zvyšuje odolnost ekonomik členských států a jejich potenciální růst. Pomáhá rovněž posílit udržitelné veřejné finance a podnítit růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci Nástroje pro oživení a odolnost bude aktualizován v červnu 2022 v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

---

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2022. Analýza náležitě zohlednila Portský sociální závazek, který byl podepsán dne 7. května 2021 a který spočívá v pokračujícím provádění evropského pilíře sociálních práv vyhlášeného Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 25. března 2022 potvrdila priority roční analýzy udržitelného růstu 2022 Evropská rada. Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011³ rovněž zprávu mechanismu varování, ve které není Litva uvedena mezi členskými státy, u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2022, který analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny⁴ (dále jen „doporučení týkající se eurozóny 2022“) přijala Rada dne 5. dubna 2022, společnou zprávu o zaměstnanosti dne 14. března 2022.

---

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022, týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Po celosvětové pandemii došlo k invazi Ruska na Ukrajinu a tato událost významně změnila geopolitickou a hospodářskou situaci. Ekonomiky členských států invazi pocítily mimo jiné v podobě zdražení energií, potravin a surovin a slabších vyhlídek na růst. Vyšší ceny energií zatěžují značně zejména nejzranitelnější domácnosti, jež žijí v energetické chudobě nebo jsou touto chudobou ohroženy, jakož i podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií. Unie rovněž zažívá bezprecedentní příliv uprchlíků z Ukrajiny. Hospodářské dopady útočné války Ruska se projevily v členských státech asymetricky. Za těchto okolností byla 4. března 2022 poprvé uplatněna směrnice Rady 2001/55/ES⁵, a sice prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382⁶, na jejímž základě mohou osoby vysídlené z Ukrajiny oprávněně pobývat v Unii a získávají přístup na trh práce, jakož i ke vzdělávání a odborné přípravě, zdravotní péči, bydlení a sociálnímu zabezpečení. Litvě je poskytována mimořádná podpora v rámci iniciativy CARE (Akce soudržnosti pro uprchlíky v Evropě) a dodatečného předběžného financování v rámci programu REACT-EU (pomoc při oživení pro soudržnost a území Evropy) na urychlené řešení potřeb v oblasti přijímání a integrace osob, které prchají z Ukrajiny.

---

⁵ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁶ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1).

- (4) S ohledem na rychle se měnící hospodářskou a geopolitickou situaci obnovuje evropský semestr v roce 2022 svou širokou koordinaci hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti, přičemž se vyvíjí v souladu s prováděcími požadavky Nástroje pro oživení a odolnost, jak je uvedeno v roční analýze udržitelného růstu na rok 2022. Pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru má zásadní význam provádění přijatých plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší všechna relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v cyklech evropského semestru 2019 a 2020 nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019 a 2020 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241, a relevantní jsou i veškerá další doporučení pro jednotlivé země vydaná do dne předložení takto revidovaného, aktualizovaného nebo pozměněného plánu.
- (5) Od března 2020 je aktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Ve sdělení ze dne 3. března 2021 nazvaném „Rok od vypuknutí pandemie COVID-19 – reakce v oblasti fiskální politiky“ Komise vyjádřila názor, že rozhodnutí o deaktivaci nebo pokračujícím uplatňování obecné únikové doložky by mělo vycházet z celkového posouzení stavu ekonomiky, přičemž hlavním kvantitativním kritériem by měla být úroveň hospodářské činnosti v Unii nebo v eurozóně v porovnání s předkrizovými úrovněmi (konec roku 2019). Zvýšená nejistota a silná rizika nepříznivého vývoje pro hospodářský výhled v souvislosti s válkou v Evropě, bezprecedentní prudké zdražování energií a pokračující narušení dodavatelských řetězců opodstatňují prodloužení obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu do konce roku 2023.

- (6) Podle přístupu v doporučení Rady ze dne 18. června 2021⁷, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Litvy z roku 2021, se celkové nastavení fiskální politiky momentálně nejlépe poměřuje jako změna primárních výdajů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19), ale se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie, ve vztahu k střednědobému potenciálnímu růstu⁸. Nad rámec celkového nastavení fiskální politiky je taktéž věnována pozornost vývoji primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů⁹ (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19) a investic, aby se posoudilo, zda je vnitrostátní fiskální politika obezřetná a zda její skladba přispívá k udržitelnému oživení v souladu se zelenou a digitální transformací.

---

⁷ Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Litvy z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 68).

⁸ Odhady týkající se nastavení fiskální politiky a jejích složek v tomto doporučení jsou odhady Komise založené na předpokladech, z nichž vychází jarní prognóza Komise z roku 2022. Odhady Komise, pokud jde o střednědobý potenciální růst, nezahrnují pozitivní dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální růst podpořit.

⁹ Nefinancovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost nebo dalších fondů Unie.

- (7) Dne 2. března 2022 přijala Komise sdělení, které poskytuje obecné pokyny pro fiskální politiku v roce 2023 (dále jen „fiskální pokyny“) s cílem podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států, a tím posílit koordinaci politik. Komise konstatovala, že na základě makroekonomického výhledu v zimní prognóze z roku 2022 se v roce 2023 jeví jako vhodné přejít od podpůrného celkového nastavení fiskální politiky, které se uplatňovalo v období 2020–2022, k obecně neutrálnímu celkovému nastavení fiskální politiky, ale je třeba případně reagovat na vyvíjející se hospodářskou situaci. Komise oznámila, že fiskální doporučení pro rok 2023 by měla i nadále rozlišovat mezi členskými státy a zohledňovat možné efekty přelévání mezi zeměmi. Komise vyzvala členské státy, aby tyto pokyny zohlednily ve svých programech stability a konvergenčních programech. Komise se zavázala pečlivě sledovat hospodářský vývoj a své politické pokyny upravit podle potřeby a nejpozději v rámci jarního balíčku evropského semestru na konci května 2022.
- (8) Pokud jde o fiskální pokyny, zohledňují fiskální doporučení pro rok 2023 zhoršený hospodářský výhled, zvýšenou nejistotu a další rizika nepříznivého vývoje a vyšší inflaci ve srovnání se zimní prognózou Komise z roku 2022. Vzhledem k těmto skutečnostem musí fiskální reakce rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, podpořit kupní sílu nejzranitelnějších domácností, aby byl zmírněn dopad prudkého zdražení energií, a musí pomoci omezit inflační tlaky ze sekundárních účinků prostřednictvím cílených a dočasných opatření. Fiskální politika musí zůstat aktivní, aby se přizpůsobila rychle se vyvíjejícím okolnostem, včetně výzev vyplývajících z útočné války Ruska vůči Ukrajině, pokud jde o obranu a bezpečnost, a musí být diferencovaná podle jednotlivých zemí v závislosti na jejich fiskální a hospodářské situaci, mimo jiné pokud jde o jejich vystavení krizi a příliv vysídlených osob z Ukrajiny.

- (9) Dne 14. května 2021 předložila Litva Komisi svůj národní plán pro oživení a odolnost v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu pro oživení a odolnost v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 20. července 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Litvy¹⁰. Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise podle čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, v němž se stanoví, že Litva uspokojivě splnila příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž skutečnost, že nedošlo ke zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.
- (10) Dne 27. dubna 2022 předložila Litva svůj národní program reforem na rok 2022 a dne 29. dubna 2022 svůj program stability z roku 2022 v souladu se lhůtou stanovenou v článku 4 nařízení (ES) č. 1466/97. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2022 rovněž zprávy, které Litva dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při provádění svého plánu pro oživení a odolnost.
- (11) Dne 23. května 2022 zveřejnila Komise zprávu o Litvě pro rok 2022. Posoudila pokrok, který Litva učinila při plnění příslušných doporučení, jež pro ni přijala Rada v letech 2019, 2020 a 2021, a na základě srovnávacího přehledu oživení a odolnosti zhodnotila, jak Litva provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Litvě poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a o nové a vyvíjející se výzvy včetně těch, jež vyplývají z ruské invaze na Ukrajinu. Posoudila rovněž pokrok Litvy při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

---

¹⁰ Dokumenty ST 10477/2021, ST 10477/2021 ADD 1.

- (12) Dne 23. května 2022 vydala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy. Tato zpráva se zabývala rozpočtovou situací Litvy, neboť její schodek sektoru vládních institucí má v roce 2022 překročit referenční hodnotu 3 % hrubého domácího produktu (HDP) stanovenou ve Smlouvě. Zpráva dospěla k závěru, že kritérium schodku nebylo splněno. V souladu se sdělením ze dne 2. března 2022 Komise na jaře 2022 nenavrhl zahájit nové postupy při nadměrném schodku; zda má být navrženo zahájení postupů při nadměrném schodku, znovu posoudí na podzim 2022.
- (13) V doporučení ze dne 20. července 2020¹¹ Rada Litvě doporučila, aby v letech 2020 a 2021 v souladu s obecnou únikovou doložkou přijalo veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie COVID-19, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Rovněž Litvě doporučila, aby, pokud to hospodářské podmínky dovolí, prováděla fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetné střednědobé fiskální pozice a zajištění udržitelnosti dluhu při souběžném zvyšování investic. Podle údajů potvrzených Eurostatem se schodek sektoru vládních institucí Litvy snížil z 7,3 % HDP v roce 2020 na 1,0 % v roce 2021. Reakce Litvy v oblasti fiskální politiky podpořila hospodářské oživení v roce 2021, přičemž dočasná mimořádná opatření klesla z 3,9 % HDP v roce 2020 na 2,8 % v roce 2021. Opatření přijatá Litvou v roce 2021 byla v souladu s doporučením Rady ze dne 20. července 2020. Diskreční rozpočtová opatření přijatá vládou v letech 2020 a 2021 byla většinou dočasné povahy. Zároveň některá z diskrečních opatření přijatých vládou v období 2020–2021 nebyla dočasná ani nebyla doprovázena kompenzačními opatřeními a spočívala především ve vyšších náhradách pro zaměstnance veřejného sektoru. Podle údajů potvrzených Eurostatem se veřejný dluh snížil ze 46,6 % HDP v roce 2020 na 44,3 % HDP v roce 2021.

---

¹¹ Doporučení Rady ze dne 20. července 2020 k národnímu programu reforem Litvy na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Litvy z roku 2020 (Úř. věst. C 282, 26.8.2020, s. 95).

(14) Makroekonomický scénář, z něhož rozpočtové projekce programu stability z roku 2022 vycházejí, je realistický. Vláda předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2022 o 1,6 % a v roce 2023 o 2,5 %. Pro srovnání jarní prognóza Komise z roku 2022 očekává růst reálného HDP v roce 2022 ve výši 1,7 % a v roce 2023 ve výši 2,6 %. Ve svém programu stability z roku 2022 vláda očekává, že celkový schodek státního rozpočtu se v roce 2022 zvýší na 4,9 % HDP a v roce 2023 klesne na 2,4 %. V nárůstu schodku v roce 2022 se odrážejí především opatření na omezení dopadu vysokých cen energií, na podporu domácností s nižšími příjmy a na přizpůsobení se přílivu osob prchajících z Ukrajiny. Podle programu stability z roku 2022 se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP v roce 2022 klesne na 43,3 % a v roce 2023 zůstane stabilní. Na základě politických opatření známých k datu uzávěrky prognózy předpokládá jarní prognóza Komise z roku 2022 schodek veřejných financí v roce 2022 ve výši 4,6 % HDP a v roce 2023 ve výši 2,3 % HDP. To je v souladu se schodkem předpokládaným v programu stability z roku 2022. Jarní prognóza Komise z roku 2022 očekává podobný poměr veřejného dluhu k HDP ve výši 42,7 % v roce 2022 a 43,1 % v roce 2023. Podle jarní prognózy Komise z roku 2022 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu odhaduje na 3,2 %. V tomto odhadu však není zahrnut dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální hospodářský růst Litvy podpořit.

- (15) V roce 2022 vláda postupně zrušila většinu opatření, která byla přijata v reakci na krizi COVID-19, takže se předpokládá, že dočasná mimořádná opatření klesnou z 2,8 % HDP v roce 2021 na 1,2 % v roce 2022. Na schodek veřejných financí dopadají opatření, která byla přijata ke zmírnění hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií – ta jsou v jarní prognóze Komise z roku 2022 odhadována na 1,2 % HDP v roce 2022 a na 0,0 % HDP v roce 2023¹². Uvedená opatření spočívají především v dotacích plynárenským a elektroenergetickým společnostem, v kompenzaci daně z přidané hodnoty (DPH) uplatňované na tepelnou energii a v širším uplatňování dalších kompenzací týkajících se tepelné energie. Uvedená opatření byla oznámena jako převážně dočasná. Pokud však ceny energií zůstanou vysoké i v roce 2023, mohla by některá z nich pokračovat. Některá z uvedených opatření nejsou cílená, zejména dotace plynárenským a elektroenergetickým společnostem a kompenzace DPH uplatňované na tepelnou energii. Schodek veřejných financí ovlivňují také náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny, jejichž výši jarní prognóza Komise z roku 2022 odhaduje na výši 0,2 % HDP v roce 2022 a 2023¹³, a také zvýšené náklady na výdaje na obranu o 0,5 % HDP jak v roce 2022, tak v roce 2023.

---

¹² Číselné údaje představují výši ročních rozpočtových nákladů na opatření přijatá od podzimu 2021, mimo jiné v oblasti běžných příjmů a výdajů a – je-li to relevantní – kapitálových výdajů.

¹³ Předpokládá se, že celkový počet osob vysídlených z Ukrajiny do Unie postupně dosáhne 6 milionů do konce roku 2022, a jejich zeměpisné rozložení je odhadováno na základě velikosti stávající diaspory, relativní populace přijímajícího členského státu a skutečného rozložení vysídlených osob z Ukrajiny v rámci Unie k březnu 2022. Pokud jde o rozpočtové náklady na osobu, odhady vycházejí z mikrosimulačního modelu Euromod Společného výzkumného střediska Komise a zohledňují jak peněžní transfery, na které mohou mít lidé nárok, tak i věcné dávky, jako je vzdělávání a zdravotní péče.

- (16) V doporučení ze dne 18. června 2021 Rada Litvě doporučila, aby v roce 2022 zachovala podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného Nástrojem pro oživení a odolnost, a aby zachovala investice financované z vnitrostátních zdrojů. Rada Litvě rovněž doporučila, aby udržela pod kontrolou růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů. Rovněž Litvě doporučila, aby, pokud to hospodářské podmínky dovolí, prováděla fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a zajištění fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu, a aby zároveň posilovala investice s cílem podpořit růstový potenciál.

(17) Podle jarní prognózy Komise z roku 2022 včetně informací obsažených v programu stability Litvy z roku 2022 se v roce 2022 předpokládá podpůrné nastavení fiskální politiky ve výši – 4,2 % HDP v souladu s doporučením Rady¹⁴. Litva hodlá v souladu s doporučením Rady nadále podporovat oživení tím, že využije Nástroj pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti se oproti roku 2021 zvýší o 0,5 procentního bodu HDP. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 podle projekcí expanzivní povahu a bude činit 0,3 procentního bodu¹⁵. Litva má proto podle doporučení Rady v úmyslu zachovat investice financované z vnitrostátních zdrojů. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 expanzivní povahu a bude činit 3,2 procentního bodu. Uvedený významný příspěvek expanzivní povahy zahrnuje dodatečný dopad uvedených opatření na řešení hospodářských a sociálních dopadů zvýšení cen energií (1,2 % HDP), jakož i náklady na poskytnutí dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,2 % HDP), přičemž se předpokládá, že k růstu čistých běžných výdajů přispěje kromě jiných opatření také dodatečná podpora domácností s nižšími příjmy (dodatečné zvýšení důchodů, přídavků na děti, sociální pomoc, minimální úroveň nezdanitelných příjmů), a to ve výši 0,4 % HDP. Na základě současných odhadů Komise proto Litva v roce 2022 dostatečně nekontroluje růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů.

---

¹⁴ Záporné znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na expanzivní fiskální politiku.

¹⁵ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít expanzivní povahu a dosáhne 0,1 procentního bodu HDP.

- (18) Nedojde-li ke změně politiky, v roce 2023 by mělo nastavení fiskální politiky podle jarní prognózy Komise z roku 2022 činit 1,5 % HDP¹⁶. Předpokládá se, že Litva bude v roce 2023 i nadále využívat příspěvky z Nástroje pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic na podporu oživení. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti se v roce 2023 zvýší o 0,4 procentního bodu HDP. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 podle projekcí utlumující povahu a bude činit 0,5 procentního bodu¹⁷. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 utlumující povahu a bude činit 1,5 procentního bodu. Toto zahrnuje dopad postupného zrušení opatření k řešení zvýšených cen energií (1,2 % HDP) a dodatečné náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP).
- (19) V programu stability z roku 2022 se očekává, že schodek veřejných financí bude postupně klesat až na 1,3 % HDP v roce 2024 a na 1,0 % v roce 2025. Během časového rámce programu se tedy plánuje, že schodek veřejných financí zůstane pod úrovní 3 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by měl podle projekcí v programu stability z roku 2022 do roku 2025 klesat, konkrétně se snížit na 42,6 % v roce 2024 a klesnout na 42,5 % v roce 2025. Podle analýzy Komise se rizika udržitelnosti dluhu ve střednědobém horizontu jeví jako nízká.

---

¹⁶ Kladné znaménko ukazatele odpovídá deficitnímu růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na restriktivní fiskální politiku.

¹⁷ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít neutrální povahu a dosáhne 0,0 procentního bodu HDP.

- (20) Srovnávací přehled veřejných zakázek za rok 2020 odhalil v Litvě určité nedostatky v systému zadávání veřejných zakázek: nedostatečná spolupráce mezi nákupními organizacemi, malý nebo žádný počet účastníků výběrových řízení a přílišné spoléhání se na kritérium nabídkové ceny. Rozšíření rozsahu probíhajícího úsilí o podporu společného zadávání veřejných zakázek napříč obcemi tak, aby se reforma vztahovala i na úroveň ústředních orgánů státní správy, by pomohlo rozvíjet a šířit osvědčené postupy a zlepšit celkovou účinnost a účelnost procesů. Rovněž by to pomohlo zvýšit fiskální udržitelnost.
- (21) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic spolu s orientačním harmonogramem provádění, které má být dokončeno do 31. srpna 2026. Ty pomáhají řešit všechny nebo významnou část hospodářských a sociálních výzev uvedených v doporučeních, která Litvě adresovala Rada v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020, jakož i ve veškerých doporučeních pro členský stát vydaných do dne přijetí plánu pro oživení a odolnost. Plán pro oživení a odolnost se zejména výrazně zaměřuje na opatření na podporu digitalizace a ekologické transformace, zajištění kvality a účinnosti zdravotnických služeb, posílení sociální ochrany, upřednostnění vzdělávání a inovací a zvýšení efektivity veřejného sektoru.

- (22) Očekává se, že provádění plánu pro oživení a odolnost Litvy přispěje k dosažení dalšího pokroku v oblasti ekologické a digitální transformace. Na opatření podporující klimatické cíle připadá v Litvě 37,8 % celkových prostředků, které byly na plán pro oživení a odolnost přiděleny, a na opatření podporující digitální cíle pak připadá 31,5 % z těchto celkových prostředků. Plnohodnotné provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s příslušnými milníky a cíli pomůže Litvě rychle se zotavit z dopadů krize COVID-19 a zároveň posílit její odolnost. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu pro oživení a odolnost, je i nadále důležité systematické zapojování sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.
- (23) Dne 22. dubna 2022 schválila Komise dohodu o partnerství pro Litvu stanovenou v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060¹⁸. Litva předložila program politiky soudržnosti dne 16. března 2022. V souladu s nařízením (EU) 2021/1060 Litva při programování fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 zohlednila příslušná doporučení, která jí byla vydána. To je předpokladem pro zlepšení účinnosti a pro maximalizaci přidané hodnoty finanční podpory, kterou má země obdržet z fondů politiky soudržnosti, a zároveň je tak podporována koordinace, doplňkovost a soudržnost mezi těmito fondy politiky soudržnosti a dalšími nástroji a fondy Unie. Úspěšné provádění Nástroje pro oživení a odolnost a programů politiky soudržnosti také závisí na odstranění překážek, které stojí v cestě investicím na podporu zelené a digitální transformace a vyváženého územního rozvoje.

---

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (24) Kromě hospodářských a sociálních výzev, jimiž se plán pro oživení a odolnost zabývá, čelí Litva řadě dalších výzev souvisejících s primární a preventivní péčí, nedostatky v plánování a poskytování sociálních služeb a chybějící strategií v oblasti sociálního bydlení. Vysoký počet hospitalizací, kterým lze předejít, a míry preventabilní a léčbou odvrátitelné úmrtnosti ukazují, že je třeba v litevském zdravotnictví přijmout více preventivních opatření. Kromě toho nedostatek a nerovnoměrné rozmístění zdravotnických pracovníků omezují přístup k primární a dlouhodobé zdravotní péči. Kromě reforem a investic v oblasti zdravotnictví v rámci plánu pro oživení a odolnost Litvy je třeba dále posílit primární péči a prevenci. Integrovanému poskytování sociálních služeb brání nesoučinnost mezi různými ministerstvy a dalšími veřejnými orgány a nedostatky při určování potřeb. Služby také dostatečně neřeší potřeby nezaměstnaných. Výdaje Litvy na sociální bydlení, tj. 10,31 EUR na obyvatele, byly v roce 2019¹⁹ ve srovnání s průměrem Unie ve výši 101,58 EUR (oba údaje ve stálých cenách roku 2010) výrazně nižší, což vede k přetrvávajícímu nedostatku a dlouhým čekacím listinám. Rovněž je třeba zlepšit kvalitu poskytovaného sociálního bydlení. Plán pro oživení a odolnost zahrnuje důležitá opatření, jako je reforma systému minimálního příjmu a daňového systému, spolu se zvýšením krytí sociálního pojištění v nezaměstnanosti. Očekává se, že uvedená opatření, jakmile budou zavedena, pomohou řešit některé z klíčových problémů v oblasti sociální ochrany. Kromě opatření obsažených v plánu pro oživení a odolnost je však třeba vyvinout další úsilí ke zlepšení plánování, kvality a účinnosti sociálních služeb a k řešení nedostatku a nedostatečné kvality sociálního bydlení.
- (25) Plán REPowerEU, jak jej navrhuje Komise a který reaguje na mandát hlav států a předsedů vlád Unie ve Versailleském prohlášení, má v co nejkratší době postupně odstranit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. Za tímto účelem zamýšlí Komise v dialogu s členskými státy identifikovat nejvhodnější projekty, investice a reformy na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni. Cílem těchto opatření je snížit celkovou závislost na fosilních palivech a při dovozu fosilních paliv se odklonit od Ruska.

---

¹⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/SPR_EXP_FHO__custom_2036156/default/table?lang=cs

(26) Litva je z hlediska dodávek energie vysoce závislá na dovozu, neboť dováží přibližně dvě třetiny své hrubé potřeby elektřiny a většinu ropy a zemního plynu. Ropa a zemní plyn tvoří tři čtvrtiny skladby zdrojů energie v zemi. Až do ruské invaze na Ukrajinu se ropa a zemní plyn dovážely převážně z Ruska. V roce 2020 Litva dovážela z Ruska 42 % zemního plynu (což do značné míry odpovídá průměru Unie ve výši 44 %) a 73 % ropy (což je více než průměr Unie ve výši 26 %) ²⁰. Poptávka po energii je ovlivněna velkým dopravním vozovým parkem, zatímco veřejná doprava a železnice zůstávají nedostatečně využívány, velkým počtem energeticky neúčinných budov a vysoce energeticky náročným průmyslem, jejichž podíl na celkové spotřebě plynu činí 67 %. Další úsilí o snížení energetické náročnosti v uvedených odvětvích podporou průmyslové transformace, včetně inovativních výrobních postupů, a další podporou využívání obnovitelných zdrojů energie by snížilo celkovou závislost Litvy na dovozu energie. Litva výrazně zlepšila svou energetickou bezpečnost rozvojem propojení elektrických a plynárenských sítí se sousedními členskými státy a pomocí terminálu na zkapalněný zemní plyn v Klaipėdė. Celkově je třeba, aby Litva pokračovala ve svém úsilí o další posílení regionální spolupráce se svými sousedy s cílem koordinovat další dovoz plynu a efektivní využívání regionální infrastruktury. V této souvislosti přispěje k zabezpečení dodávek energie v regionu plynárenské propojovací vedení s Polskem (GIPL), které je v provozu od 1. května 2022, a posílení dalších propojovacích plynovodů se sousedními členskými státy. Dokončení probíhající synchronizace s kontinentální energetickou sítí Unie, zajištění dostatečné kapacity pro propojení se sousedními členskými státy a provádění společných projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie by však mělo zůstat politickou prioritou. Doporučuje se, aby byly nové investice do infrastruktury a do sítí souvisejících s plynem pokud možno schopny obstát i v budoucnosti, aby se usnadnila jejich dlouhodobá udržitelnost prostřednictvím budoucího nového využití pro udržitelná paliva. Má-li Litva dostat cílům balíčku „Fit for 55“, bude zapotřebí dále zvýšit ambice, pokud jde o snižování emisí skleníkových plynů, i cíle v oblasti obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti.

---

²⁰ Eurostat (2020), podíl ruského dovozu na celkovém dovozu zemního plynu, ropy a černého uhlí. Pokud jde o průměr v EU-27, je celkový dovoz založen na dovozu mimo EU-27. V případě Litvy zahrnuje celkový dovoz obchod uvnitř EU. Surová ropa nezahrnuje produkty z rafinované ropy.

- (27) Vzhledem k tomu, že urychlený přechod na klimatickou neutralitu a odklon od fosilních paliv si v několika odvětvích vyžádá značné náklady na restrukturalizaci, může Litva v rámci politiky soudržnosti využívat mechanismus pro spravedlivou transformaci, aby zmírnila socioekonomický dopad přechodu v nejpostiženějších regionech. Litva může navíc zlepšovat pracovní příležitosti a posilovat sociální soudržnost s pomocí Evropského sociálního fondu plus zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057²¹.
- (28) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada program stability z roku 2022 a její stanovisko²² je promítnuto do níže uvedeného doporučení č. 1.
- (29) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení obsažených v doporučení týkajícím se eurozóny 2022, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Litvy se to odráží zejména v doporučeních č. 1 a 2,

---

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013 (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21).

²² Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

DOPORUČUJE Litvě v letech 2022 a 2023:

1. V roce 2023 zajistit, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky, a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Být připravena přizpůsobit současné výdaje vyvíjející se situaci. Rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie. V období po roce 2023 provádět fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic. Podporovat společné zadávání veřejných zakázek na úrovni ústředních orgánů státní správy a obcí.
2. Pokračovat v provádění svého plánu pro oživení a odolnost v souladu s milníky a cíli uvedenými v prováděcím rozhodnutí Rady ze dne 20. července 2021. Rychle dokončit jednání s Komisí o programových dokumentech v rámci politiky soudržnosti na období 2021–2027, aby mohlo započít jejich provádění.
3. Posílit primární a preventivní péči. Snížit nejednotnost v plánování a poskytování sociálních služeb a zlepšit jejich personalizaci a integraci s ostatními službami. Zlepšit přístup k sociálnímu bydlení a jeho kvalitu.
4. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech tím, že se urychlí zavádění obnovitelných zdrojů energie, zvýší se energetická účinnost a dekarbonizace průmyslu, dopravy a budov a zajistí se dostatečná kapacita energetických propojení.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda/předsedkyně